

Monitoring Legislacji Krajowej

Konsultacje krajowych aktów prawnych – monitoring legislacji ZPPM

w okresie od 27 kwietnia do 2 maja 2023 roku

Raport na dzień 2 maja 2023 roku

I. Projekty aktów prawnych

W omawianym okresie Rządowe Centrum Legislacji opublikowało 3. projekty ustaw oraz 30. projektów rozporządzeń Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów oraz poszczególnych Ministrów.

Przeprowadzono konsultacje 2. projektów ustaw i 5. projektów rozporządzeń dotyczących podmiotów członkowskich (pracodawcy, przedsiębiorcy, JST) zrzeszonych w Związku. Zostały one omówione w tekście poniżej.

Projekty ustaw:

1. Projekt ustawy o uregulowaniu praw do gruntów zabudowanych przez spółdzielnie mieszkaniowe (numer z wykazu: UD458)

Celem projektu jest rozwiązanie problemu nieuregulowanych stanów prawnych gruntów zabudowanych przez spółdzielnie budynkami mieszkalnymi, do których nie uzyskały one dotychczas trwałego tytułu prawnorzeczowego. W obecnym stanie prawnym spółdzielnie mieszkaniowe mogą ustanawiać spółdzielcze prawa jedynie w budynkach posadowionych na gruntach, do których przysługuje im trwały tytuł prawny. W tym stanie rzeczy, ustanowienie spółdzielczego prawa do lokalu, a także odrębnej własności lokalu lub domu jednorodzinnego, uwarunkowane jest posiadaniem prawa własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, na której znajduje się budynek.

Projekt ustawy wprowadza następujące rozwiązania:

- przyznanie ograniczonego w czasie (w terminie roku od wejścia ustawy w życie) roszczenia o ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów oraz o nieodpłatne przeniesienie własności budynków na rzecz spółdzielni, które dotąd nie dysponowały tym prawem,
- rozpatrywanie nowych wniosków spółdzielni w procedurze administracyjnej,
- prawo do wyboru ścieżki administracyjnej przez spółdzielnie, które złożyły wcześniej wnioski o ustanowienie użytkowania wieczystego,
- rozszerzenie katalogu przesłanek odmowy uwzględnienia tzw. wniosku dekretowego,
- spółdzielnie, którym na podstawie odrębnych przepisów przysługiwało prawo do zwolnienia z pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste, zachowają ten przywilej.

W efekcie przedmiotowej regulacji zainteresowane spółdzielnie mieszkaniowe uzyskają możliwość uregulowania stanu prawnego gruntów, na których wybudowały budynki mieszkalne. Ponadto stabilizacji ulegnie sytuacja prawna osób posiadających ekspektatywę spółdzielczego prawa do lokalu. Projektowana regulacja umożliwi również łatwiejszy obrót tymi prawami oraz pozwoli na skorzystanie z możliwości przekształcenia ich w odrębną własność.

Projekt ustawy na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-ustawy-o-uregulowaniu-praw-do-gruntow-zabudowanych-przez-spoldzielnie-mieszkanie/>

2. Projekt ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (numer z wykazu: UD494)

Projekt ma na celu zmianę ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945) oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217 i 289 oraz z 2022 r. poz. 2642), a także dostosowanie przepisów niektórych innych ustaw do zmian wynikających z wprowadzenia - w przepisach ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – publicznego rejestru mediatorów (Krajowy Rejestr Mediatorów). Przedstawiony projekt wprowadza zmiany koncepcji działania systemu nieodpłatnej pomocy prawnej, związane z występowaniem pandemii koronawirusa SARSCoV-2 oraz rozwiązania na czas po jej ustąpieniu. Projekt zakłada usprawnienie funkcjonowania nieodpłatnej pomocy oraz bardziej efektywne wykorzystanie środków przeznaczanych na ten cel.

Propozycje objęte niniejszym projektem obejmują trzy podstawowe obszary: nowe rozwiązania dotyczące organizacji systemu nieodpłatnej pomocy, zwiększenie dostępności systemu dla osób potrzebujących oraz wprowadzenie dodatkowych obowiązków w zakresie korzystania z systemu teleinformatycznego.

Mając na celu dalszą popularyzację mediacji jako podstawowej formy rozwiązywania sporów, zaproponowano wprowadzenie do ustawowego katalogu form udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego możliwości przedstawienia osobie uprawnionej przesłanek do skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji, jak również korzyściach płynących z tego typu rozwiązań (nowy art. 3 ust. 1 pkt 4a oraz art. 3a ust. 2).

W projekcie wprowadza się możliwość poinformowania przez doradcę obywatelskiego osobę uprawnioną o możliwościach uzyskania innej pomocy w jednostkach nieodpłatnego poradnictwa, wskazanych na liście sporządzanej przez starostę.

Projektowana regulacja przewiduje uchylenie rozdziału 6a „Stali mediatorzy” w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych i dodanie nowego rozdziału 6b „Mediatorzy i Krajowy Rejestr Mediatorów”, gdzie znajdą się przepisy regulujące funkcjonowanie Krajowego Rejestru Mediatorów.

Powiaty będą miały obowiązek realizacji zapisów na porady za pośrednictwem strony do zapisów w systemie teleinformatycznym.

Projekt ustawy na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-nieodplatnej-pomocy-prawnej-nieodplatnym-poradnictwie-obywatelskim-oraz-edukacji-prawnej-oraz-niektorych-innych-ustaw/>

Projekty rozporządzeń:

1. Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (numer z wykazu: 100)

Projekt zmian przepisów ma na celu przede wszystkim ukroczenie praktyk związanych z tzw. „patodeveloperką”, czyli z działaniami, które mają maksymalizować zyski kosztem dobrej architektury, zdrowego rozsądku, a czasem wymagań zawartych w przepisach. Dlatego też Ministerstwo Rozwoju i Technologii rozpoczęło proces porządkowania zasad budowy budynków wielorodzinnych z myślą o komforcie przyszłych mieszkańców, ale z

uwzględnieniem interesów inwestorów. Dodatkowo rozwiązywany jest problem w zakresie braku w przestrzeni publicznej możliwości zadbania o potrzeby fizjologiczne osób ze szczególnymi potrzebami, tzn. w budynkach użyteczności publicznej nie ma specjalnie przystosowanych pomieszczeń, w których osoby ze znaczną lub sprzężoną niepełnosprawnością mogłyby z pomocą swoich opiekunów dokonać w godnych i bezpiecznych warunkach czynności higienicznych.

Najważniejszymi zmianami merytorycznymi w stosunku do regulacji zawartych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225), będą:

- zmiana odległości budynku mieszkalnego wielorodzinnego o wysokości ponad cztery kondygnacje nadziemne od granicy działki;
- wprowadzenie minimalnej odległości dla budynków produkcyjnych i magazynowych od budynku mieszkalnego lub budynku zamieszkania zbiorowego;
- wprowadzenie wymagania w zakresie dopuszczalnej liczby miejsc postojowych dla samochodów osobowych, z których korzystają wyłącznie osoby niepełnosprawne, zbliżonych do okien;
- wprowadzenie obowiązku urządzenia terenu o powierzchni biologicznie czynnej na publicznie dostępnych placach;
- wymogi dla placów zabaw dla dzieci oraz odrębnych miejsc rekreacyjnych;
- określenie minimalnej powierzchni lokalu użytkowego;
- wprowadzenie wymagania w zakresie ogólnodostępnych pomieszczeń umożliwiających przewinięcie dorosłej osoby ze szczególnymi potrzebami;
- wprowadzenie wymagania w zakresie odpowiednich przegród pomiędzy balkonami;
- wprowadzenie wymagania w zakresie pomieszczenia na potrzeby przechowywania rowerów i wózków dziecięcych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych;
- podwyższenie izolacyjności akustycznej drzwi wejściowych do mieszkania;
- nałożenie obowiązku stosowania między dwoma mieszkaniami w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych przegród spełniających odpowiednie wymogi akustyczne (podobnie do wymagań między dwoma mieszkaniami w budynku mieszkalnym wielorodzinnym), a także niepogarszania izolacyjności akustycznej przegród w przypadku wykonywania robót budowlanych w budynkach mieszkalnych.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mrit-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-warunkow-technicznych-jakim-powinny-odpowiadac-budynki-i-ich-usytuowanie/>

2. Projekt rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (numer z wykazu: 65)

Rozporządzenie określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przedsiębiorcom pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy oraz pomocy na badania i usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii energetycznych, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, późn. zm.), zwanego dalej „GBER”. W dniu 9 marca Komisja Europejska przyjęła projekt nowelizacji GBER. Nowelizacja zostanie oficjalnie przyjęta przez KE w najbliższych tygodniach i wejdzie w życie następnego dnia po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Niemniej, ze względu na potrzebę jak najszybszego uruchomienia programu

pomocowego dla przedsiębiorców, w przekazywanym projekcie uwzględniono wprowadzane w GBER zmiany.

Celem przyjęcia rozporządzenia jest stworzenie warunków wspierania rozwoju społecznego i gospodarczego regionów poprzez umożliwienie udzielania pomocy publicznej na inwestycje na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027.

Projekt zapewnia podstawę prawną do udzielania pomocy publicznej na inwestycje na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach 16 regionalnych programów na lata 2021–2027 na podstawie rozporządzenia nr 651/2014 umożliwi udzielanie pomocy przedsiębiorcom (tj. podmiotom, które prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej) bez konieczności jej notyfikacji Komisji Europejskiej. Pomoc będzie udzielana w formie dotacji, pożyczki, gwarancji lub poręczenia. Wprowadzenie przedmiotowej regulacji będzie stanowiło jeden z elementów wdrażania regionalnych programów na lata 2021–2027. Programy te, ze względu na bezprecedensową skalę finansowania, stanowią jeden z najsilniejszych bodźców rozwojowych dla polskich regionów. Pomoc udzielana na podstawie projektowanej regulacji umożliwi efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na cele rozwojowe w regionach podczas nowego, siedmioletniego okresu programowania. Szczegółowe regulacje dotyczące warunków ubiegania się o pomoc, takie jak ocena oraz wymogi formalne i merytoryczne w zakresie ubiegania się o pomoc, a także przebieg procesu rozpatrywania wniosków o pomoc zostaną szczegółowo określone w zasadach naboru wniosków.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mfipr-w-sprawie-udzielania-pomocy-inwestycyjnej-na-efektywny-energetycznie-system-cieplowniczy-i-chlodniczy-w-ramach-regionalnych-programow-na-lata-2021-2027/>

3. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (numer z wykazu: 200)

Projektowane rozporządzenie przewiduje nowelizację rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2019 r. w sprawie sposobu podziału środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego znajdujących się w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz na zadania związane z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych kadr powietrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 305), które zostało wydane na podstawie art. 402 pkt 1, 2 i 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742).

Celem projektowanego rozporządzenia jest wprowadzenie w roku 2023 zmiany wartości granicznych maksymalnego możliwego spadku i wzrostu (rok do roku) wysokości subwencji przyznawanej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki podmiotom systemu szkolnictwa wyższego i nauki ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego (uczelnie publiczne) oraz na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego (uczelnie akademickie, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze i międzynarodowy instytut naukowy utworzony na podstawie odrębnej ustawy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Projektowane rozwiązanie pozwoli na ograniczenie negatywnego wpływu zmian obserwowanych w otoczeniu makroekonomicznym na stabilność finansową podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki finansowanych przez ministra.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest także ustalenie granicy maksymalnego spadku wysokości subwencji na poziomie 101% wysokości subwencji z roku poprzedzającego rok przyznania subwencji, w warunkach porównywalnych, oraz granicy maksymalnego wzrostu wysokości subwencji – na poziomie 105% wysokości subwencji z roku poprzedzającego rok przyznania subwencji, w warunkach porównywalnych, dla wszystkich grup podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki objętych podziałem według określonego algorytmu.

Na skutek wprowadzenia projektowanej zmiany podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki uprawnione do otrzymywania subwencji ze środków finansowych na:

- 1) utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego,
 - 2) utrzymanie i rozwój potencjału badawczego (o ile w wyniku przeprowadzonej w roku 2022 ewaluacji jakości działalności naukowej uzyskały w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej lub artystycznej kategorię naukową wyższą niż C)
- będą miały zagwarantowany co najmniej jedynoprocentowy wzrost wysokości subwencji w porównaniu z wysokością subwencji otrzymanej w roku 2022, w warunkach porównywalnych.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mein-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-sposobu-podzialu-srodkow-finansowych-na-utrzymanie-i-rozwoj-potencjalu-dydaktycznego-oraz-potencjalu-badawczego-znajdujacych-sie-w-dy/>

4. Projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury zmieniającego rozporządzenie w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (numer z wykazu: 277)

Obowiązek opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego nakłada dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27), której założenia są implementowane do wewnętrznego systemu prawnego poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625, z późn. zm.). Nadzrędnym celem dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim jest ograniczenie ryzyka powodziowego oraz zmniejszenie następstw powodzi w państwach Unii Europejskiej. Zobowiązuje ona państwa członkowskie do konieczności opracowania, wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) i planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz ich publicznego udostępniania.

Zmiana podyktowana jest potrzebą optymalizacji i usprawnienia procesu sporządzania MZP i MRP. Na podstawie obecnie obowiązującego rozporządzenia, wersje kartograficzne MZP i MRP sporządza się w postaci dwóch rodzajów plików rastrowych w formacie PDF oraz GEOTIFF w podziale na ramki arkuszy odpowiadające arkuszom map topograficznych w skali 1:10 000. Pliki w formacie PDF przedstawiają pełną kompozycję mapową zawierającą treść mapy oraz elementy pozaramkowe, tj. tytuł, legendę, skalę, itp. Pliki w formacie GEOTIFF zawierają jedynie treść mapy, bez elementów pozaramkowych wraz z przypisaną informacją dotyczącą georeferencji, co umożliwia ich wykorzystanie w systemach informacji przestrzennej.

Planowana nowelizacja rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 r. w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego obejmuje wprowadzenie poniższych zmian:

- dookreślenie w § 4 przedmiotowego rozporządzenia, iż jeśli jest mowa o wizualizacji MZP i MRP, należy rozumieć wizualizację, o której mowa w art. 173 ust. 17 ustawy Prawo wodne, stanowiących element planów zarządzania ryzykiem powodziowym;

- w § 3 ust. 5 zawęża się wykonanie MZP i MRP w wersji kartograficznej do postaci plików w formacie PDF, zawierających treść tych map wraz z elementami pozaramkowymi.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap) i opiniowania (4 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mi-zmieniajacego-rozporzadzenie-w-sprawie-opracowywania-map-zagrozenia-powodziowego-oraz-map-ryzyka-powodziowego/>

5. Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej (numer z wykazu: MZ 1507)

Konieczność wydania projektowanego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej wynika ze zmian wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535), mających wpływ m.in. na brzmienie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw zdrowia do wydania rozporządzenia, określonego w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.).

Proponowana zmiana rozporządzenia ma na celu dostosowanie sformułowań dotyczących przemocy domowej w taki sposób, w jaki dokonano tego w ustawie, zastępując dotychczas stosowane sformułowanie „przemoc w rodzinie” sformułowaniem „przemoc domowa”.

We wzorze zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, określonym w załączniku do projektowanego rozporządzenia, wskazano w szczególności:

- 1) dane osoby badanej (imię, nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania, dane dokumentu potwierdzającego tożsamość),
- 2) dane lekarza prowadzącego badanie oraz informacje o świadczeniodawcy wystawiającym zaświadczenie,
- 3) datę i godzinę przeprowadzenia badania oraz wystawienia zaświadczenia,
- 4) opinię o stanie zdrowia osoby badanej, będącej wynikiem przeprowadzonego badania, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju stwierdzonych uszkodzeń ciała oraz możliwych przyczyn i czasu ich powstania.

Projekt rozporządzenia na etapie konsultacji publicznych (3 etap).

Link do konsultacji: <https://pracodawcy.pl/projekt-rozporzadzenia-mz-w-sprawie-wzoru-zaswiadczenia-lekarskiego-o-przyczynach-i-rodzaju-uszkodzen-ciala-zwiazanych-z-uzyciem-przemocy-domowej/>

II. Ogłoszone akty prawne (Dziennik Ustaw RP)

W analizowanym okresie opublikowano czterdzieści sześć aktów prawnych, tzn. ustawy, rozporządzenia Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów i poszczególnych ministrów, obwieszczenia w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego. Z powyższych publikacji w zainteresowaniu pracodawców i przedsiębiorców znaleźć się mogą następujące akty prawne:

1/ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 kwietnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług

- Rozporządzenie zostało opublikowane 27 kwietnia 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 794).
- Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 1988, z późn. zm.), określa szczegółowy zakres danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji. Zmiany przepisów rozporządzenia ws. JPK_VAT związane są przede wszystkim z wprowadzeniem do ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług przepisów dotyczących czasowego mechanizmu odwrotnego obciążenia podatkiem VAT (tzw. reverse charge) w zakresie dostawy gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, dokonywanych w obrocie giełdowym. Zmiany w § 11b mają charakter przepisów epizodycznych i regulują kwestię wykazywania w pliku JPK_VAT z deklaracją dokonanych w okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 28 lutego 2025 r. dostaw gazu w systemie gazowym, dostawy energii elektrycznej w systemie elektroenergetycznym i świadczenia usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, określonych w art. 145e ust. 1 ustawy o VAT. Dane takie w JPK_VAT z deklaracją wykazywane powinny być łącznie z danymi wykazanymi odpowiednio w deklaracji na podstawie § 4 pkt 1 lit. m oraz w ewidencji § 10 ust. 1 pkt 7 lit. e rozporządzenia. Natomiast zmiany w § 4 pkt 6 i § 10 ust. 1 pkt 13 dostosowują przepisy rozporządzenia w związku ze zmianą przepisów ustawy o VAT polegającą na uchyleniu art. 103 ust. 5b ustawy o VAT ustawą z dnia 9 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw. Zmiany te nie wpływają na obowiązek ujmowania w deklaracji i w ewidencji JPK_VAT transakcji objętych art. 103 ust. 5a i 5aa ustawy o VAT.
- Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

2/ Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych

- Ustawa została opublikowana 27 kwietnia 2023 roku w Dzienniku Ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 803).
- Ustawa o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych nowelizuje 16 aktów prawnych.
W ustawie Kodeks postępowania administracyjnego ustawa przewiduje nadanie waloru ostateczności decyzji wydanej w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony. Zmiana ta spowoduje, iż strona – otrzymując decyzję zgodną ze swoim żądaniem – nie będzie zmuszona oczekiwać na upływ terminu do wniesienia odwołania, aby decyzja ta stała się ostateczną, ani też podejmować dodatkowych czynności polegających na skutecznym złożeniu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Ustawa wprowadza więc wyjątek od zasady dwuinstancyjności

postępowania administracyjnego, pozostawiając jednocześnie możliwość wzruszenia decyzji w drodze sądownoadministracyjnej. Druga zmiana wprowadza możliwość skutecznego zrzeczenia się przez stronę prawa do wniesienia odwołania od decyzji jeszcze przed rozpoczęciem biegu terminu na jego wniesienie.

Ze zmianami wprowadzonymi w ramach Kodeksie postępowania administracyjnego związana jest zmiana wprowadzona do ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi mająca na celu urealnienie sądowej kontroli zaskarżonej decyzji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony. Zmiana dokonana w tej ustawie nakłada na organ obowiązek sporządzenia uzasadnienia przed przekazaniem skargi wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę do sądu.

Ustawa wprowadza także zmiany w ustawie Kodeks postępowania cywilnego. Zmiany wprowadzone w tej ustawie, dotyczą:

- 1) umożliwienia organizacjom pozarządowym wytaczanie powództw lub przystępowanie do toczących się postępowań sądowych na rzecz każdego przedsiębiorcy będącego członkiem tej organizacji;
- 2) wskazania Monitora Sądowego i Gospodarczego jako podstawowego miejsca publikowania obligatoryjnych ogłoszeń w postępowaniu cywilnym. Aktualna regulacja kodeksowa przewiduje publikowanie przedmiotowych ogłoszeń w różnego rodzaju dziennikach czy pismach „poczytnych na całym obszarze Państwa” lub „poczytnych na terenie określonej miejscowości”.
- 3) zniesienia obowiązku składania odpisu księgi wieczystej do wniosków dotyczących nieruchomości ujawnionych w księdze wieczystej. Księgi wieczyste prowadzone są obecnie w systemie teleinformatycznym, a sąd ma pełen dostęp do danych w nich zawartych. Tym samym, jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, brak jest uzasadnienia, aby do wniosków wszczynających postępowanie nieprocesowe, które dotyczą nieruchomości ujawnionych w księdze wieczystej, konieczne było załączanie odpisu tej księgi.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadzono zmianę, której celem jest umożliwienie jednorazowego zbycia zinwentaryzowanych napojów alkoholowych, bez uzyskiwania zgody na hurtowy obrót napojami alkoholowymi, przez przedsiębiorcę, któremu – z przyczyn wymienionych w art. 18 ust. 12 pkt 1–4 ustawy tj. likwidacja punktu sprzedaży, upływ terminu ważności zezwolenia, zmiana rodzaju działalności punktu sprzedaży, zmiana składu osobowego wspólników spółki cywilnej albo w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 491, art. 528 § 1 albo art. 551 § 1, 2 i 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych tj. łączenie spółek, podział albo przekształcenie spółki – wygasło zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zmiany wprowadzone w ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn zmieniają wysokość kwot wolnych od podatku. Ustawa podnosi kwoty wolne od podatku dla poszczególnych grup podatkowych odpowiednio o 12-krotność, 9-krotność i 6-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2022 r. Jednocześnie ustawodawca różnicuje kwotę wolną od podatku w każdej grupie podatkowej w zależności od tego, czy nabycie własności rzeczy i praw majątkowych podlegających opodatkowaniu nastąpiło od jednej czy wielu osób oraz przewiduje rozliczanie kwoty wolnej od podatku w cyklu pięcioletnim. Okresy pięcioletnie będą liczone od 1 lipca 2023 r. W rezultacie zwolnione będzie z podatku od spadków i darowizn nabycie własności rzeczy i praw majątkowych o czystej wartości przekraczającej w okresie 5 lat kwotę:

- 1) 36120 zł od jednej osoby lub 108360 zł od wielu osób – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do I grupy podatkowej;

- 2) 27090 zł od jednej osoby lub 81270 zł od wielu osób – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do II grupy podatkowej;
- 3) 18060 zł od jednej osoby lub 54180 zł od wielu osób – jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do III grupy podatkowej.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne dodano przepis karny, który przewiduje odpowiedzialność za wykroczenie związane z niewykonaniem obowiązku zamieszczania tabliczki porządkowej na budynku lub ogrodzeniu. Penalizacja czynu zawarta w tym przepisie koresponduje z treścią przepisu merytorycznego nakładającego taki obowiązek. Ponadto właściciele nieruchomości zostali zwolnieni z obowiązku zamieszczania nazwy ulicy (placu) oraz nazwy miejscowości na tabliczkach z numerem, jeżeli rada gminy w stosownej uchwale nie wprowadziła takiego obowiązku na obszarze jej działania.

Zmiany dokonane w ustawie Kodeks wykroczeń są pochodną zmian wprowadzonych w ustawie – Prawo geodezyjne i kartograficzne w zakresie obowiązku oznaczania nieruchomości. Ponadto nie będzie już czynem zabronionym pod groźbą kary (karanym jako wykroczenie), niedopełnienie obowiązku oświetlenia tabliczki z numerem porządkowym nieruchomości ze względu na brak normy prawnej, która nakładałby taki obowiązek na właścicieli nieruchomości.

Zmiana wprowadzona w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach ma na celu ułatwienie sprzedaży przez osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, niestanowiącego własności Skarbu Państwa gruntu będącego lasem w rozumieniu ustawy, objętego uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasu co do zadań z zakresu gospodarki leśnej realizowanych na tym gruncie. Ułatwienie ma polegać na możliwości ustalenia okoliczności związanych z w/w gruntem na podstawie oświadczenia sprzedającego złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej.

W ustawie z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych zmniejszono zakres obowiązków regionalnych izb obrachunkowych zwalniając je z konieczności wydawania opinii o przedkładanych przez jednostki samorządu terytorialnego informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze roku budżetowego.

Zmiany wprowadzone do ustawy z dnia 22 grudnia 1995 r. o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego mają na celu określenie maksymalnej wysokości opłaty za zamieszczenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszenia lub obwieszczenia (nie będzie mogła być ona wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę), po oraz poszerzają katalog podmiotów zobowiązanych do nieodpłatnego udostępniania treści publikowanych w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (oprócz sądów rejonowych będą to także organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego).

Zmiany wprowadzone do ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji:

- 1) określają krąg podmiotów, które będą mogły uzyskać pozwolenie na broń do celów ochrony osobistej, osób i mienia ze względu na „*chęć wzmocnienia potencjału obronnego Rzeczypospolitej Polskiej zadeklarowaną przez taką osobę*”. Uprawnienie to dotyczyć będzie funkcjonariusza Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Więziennej, funkcjonariusza innej państwowej formacji uzbrojonej oraz żołnierza zawodowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli posiada przydzieloną mu broń służbową, a także osobę pełniącą terytorialną służbę wojskową co najmniej dwa lata;

- 2) przewidują zwolnione osób posiadających pozwolenie na broń wydane w celu łowieckim z obowiązku przedstawiania co 5 lat organowi Policji orzeczenia lekarskiego i psychologicznego;
- 3) upraszczają procedurę odwoławczą od orzeczeń lekarskich i psychologicznych, które są wydawane w toku postępowania o wydanie pozwolenia na broń. Odwołanie będzie mogło być wniesione do dowolnego, wybranego przez odwołującego się, lekarza lub psychologa upoważnionego do wydawania orzeczeń lekarskich zgodnie z przepisami tej ustawy;
- 4) ograniczają do 1 miesiąca okres członkostwa w klubie strzeleckim, który może być wymagany przez polski związek sportowy od osób ubiegających się o możliwość przystąpienia do egzaminu potwierdzającego posiadanie kwalifikacji niezbędnych do ubiegania się o wydanie pozwolenia na broń do celów sportowych;
- 5) modyfikują przepis upoważniający do określenia w drodze rozporządzenia trybu przeprowadzania i zakresu egzaminu dla osoby wnioskującej o wydanie pozwolenia na broń, składu komisji egzaminacyjnej oraz stawki odpłatności za ten egzamin. Wprowadzone zmiany dookreślają skład komisji konkursowej, oraz ustalają maksymalną stawkę odpłatności za egzamin, która nie może być wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Znowelizowany przepis upoważniający nie przewiduje również konieczności wydania przedmiotowego rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych;
- 6) uproszczają tryb zatwierdzania regulaminu strzelnicy przewidując w tym zakresie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego regulujących tryb uproszczony.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych uchylono przepis, na podstawie którego organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do sporządzania i przedstawiania organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 sierpnia każdego roku: informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych oraz informacji o przebiegu wykonania planu finansowego w pierwszym półroczu przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz inne osoby prawne, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego.

W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, stworzono podstawę prawną do występowania Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniach w sprawach cywilnych z zakresu pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli stroną jest przedsiębiorca. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców podniesiono kwotę przychodów, do której możliwe jest prowadzenie tzw. działalności nieewidencjonowanej. Ustawa podnosi próg dochodowy do wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obecnie ustawa stanowi o połowie tego wynagrodzenia, którego nieprzekroczenie przy spełnieniu warunku niewykonywania działalności gospodarczej w okresie ostatnich 60 miesięcy, oznacza brak konieczności składania wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

W ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących:

- 1) określono minimalny próg powierzchni usługowej lub handlowej, jaki należy zapewnić realizując inwestycję mieszkaniową na poziomie 5% powierzchni użytkowej mieszkań;

2) rozszerzono katalog wyjątków umożliwiających realizację inwestycji mieszkaniowej, która nie spełnia wymogu niesprzeczności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego; inwestycje takie będą mogły być realizowane na terenach, na których jest lub może być zlokalizowany obiekt handlowy o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz na których jest zlokalizowany budynek biurowy;

3) wprowadzono obowiązek zapewnienia przez inwestora w ramach realizowanej inwestycji minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego wynoszącego co najmniej 25% powierzchni terenu inwestycji mieszkaniowej, przy czym co najmniej 50% terenu biologicznie czynnego stanowić ma ogólnodostępny, nieogrodzony, urządzony teren wypoczynku oraz rekreacji lub sportu, a także zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc postojowych w liczbie stanowiącej 1,5-krotność liczby mieszkań zrealizowanych w ramach inwestycji, a także określenia przypadków, w których spełnienie powyższych wymogów nie będzie konieczne;

4) złagodzono wymagania dotyczące minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego (12,5% powierzchni terenu inwestycji) oraz minimalnej liczby miejsc postojowych (co najmniej równa liczbie mieszkań) w przypadku inwestycji mieszkaniowych zlokalizowanych w obszarze zabudowy śródmiejskiej;

5) wydłużono okres ważności uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej z 3 do 6 lat.

Zmiana w ustawie z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID_19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw przedłużyła okres ważności profili zaufanych, o których mowa w art. 3 pkt 14 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, do końca 3 miesiąca od miesiąca, w którym odwołano stan zagrożenia epidemicznego, stan epidemii albo zniesiono stan nadzwyczajny jednocześnie nie wprowadzając żadnego z tych stanów.

• Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z wyjątkiem zmian wprowadzonych do:

1) ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, które wejdą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy;

2) ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2023 r.